

IL-BELT

VICTORIA

RIVISTA MAHRUĠA MILL-PARROĊÇA TA' SAN ĠORĠ — GHAWDEX

Jannar - Frar 1987

No. 34

Messaġġ ta' l-Arcipriet

IX-XEWQA TAGHNA: INSIRU LKOLL STRUMENT TA' PAĊI

Ftit huma dawk il-bnedmin li kapaci jfissru s-sbuhija tal-versi li harġu mill-pinna tal-fqajjar ta' Assisi, San Franġisk. L-innijiet tiegħu huma imprezzabbli. Ilum il-gurnata, ilkoll kemm aħna sirna familjari ma' xi whud mill-versi tiegħu, fosthom it-talba sabiha: **Mulej, aghmilni strument tal-paċi tiegħek.**

Talba mill-isbaħ! Talba li jehtieg li nifmuha u ngħixuha. Għaliex mhux biżżejjed li ntenu lil Alla u ngħidulu: "Mulej, aghmilni strument tal-paċi tiegħek", iżda jehtieg li aħna nikkoperaw miegħu biex insiru verament strumenti ta' paċi.

Jiena ċert li m'hemmxa haġa oħra fid-dinja li l-bniedem jixtieq iktar mill-paċi. Il-paċi jridha, jixtieqha, u jgħid li lest iħallas kull prezz għaliha. Iżda l-Paċi ma tinxtarax. Il-paċi trid taħdem għaliha biex tiksiha; trid tbatu u ssofri biex takkwistaha; trid tagħti sehmek, anke jekk f'affarijiet ckejnknin, biex tasal tipposediha.

Xi kultant nieqaf nahseb f'it u li kieku m'hix haġa serja, żgur li kont ninfexx nidħak, meta nara kemm nagħmlu teatrini fil-hajja tagħna. Nitolbu lill-Mulej jaġħmilna strument ta' paċi, imbagħad inpaċċu u nreddnu fuq xulxin mingħajr l-ebda skruplu, u mingħajr ma taħbat biss ma' moħħna l-ħsara kbira li nkunu qed nagħmlu lina u lil din il-persuna konċernata.

Mulej, aghmilni strument ta' paċi, ngħidulu lil Alla, u fi-

Ikompji paġna 2

SAN ĠORĠ F'HAJJITNA

TALBA

O Kbir martri ta' Kristu, San Ġorġ,
Guerrier qalbieni tal-Knisja,
Ġellied mill-aqwa kontra l-qawwiet tal-ħażen,
Int li ma bżajtx toħroġ fil-beraħ,
biex turi li ma taqbilx ma' l-editt tal-imperatur,
u b'saħha ċarrattu minn fejn kien,
itfa' il-ħarsa tiegħek,
fuqna ilkoll, li tant nehtiegu l-għajjuna tiegħek.
Int ħidim għall-paċi,
il-paċi vera,
mhux dik nieqsa mill-gwerer,
iżda il-paċi li tagħti liberta' shiħa lill-
knisja ta' Kristu.
Il-paċi li thenni l-qalb tal-individwu,
il-paċi li ddeuwaq il-ħleuwa tas-sema.
Il-paċi li ġablna l-Feddej.

O Kbir San Ġorġ,
aħna ukoll nixtiegu l-paċi,
għinna nsiru bħalek,
għaliha għall-paċi,
għinna nitqabdu halli nakkwistaw il-paċi.
Islifna l-kuraġġ li kellek,
biex ma nisthu qatt nistqarru twemminna;
agħtina l-qawwa tiegħek,
biex qatt ma naqtgħu qalbna fis-slaħ tal-hajja;
Libbisna l-korazza tiegħek,
biex nilgħu kull xorta ta' attacki li jsirulna;
Kebbisna b'imħabtek lejn Alla,
biex nagħzlu l-ewwel Lilu, f'kolloxx u qabel kolloxx.

Attrazzjoni oħra f'dan l-istaġun fit-Teatru Astra

Id-Dramm Reliġjuż

INT FEJN SEJER?

Spettaklu Mużikali f'Żewġ Atti dwar il-Hajja ta'
FRANCESCO T'ASSISI

Kitba: Patri Ġwann Abela O.F.M.

Produzzjoni: Astra Dramatic Company

Dan id-Dramm ġibed attendenzi kbar minn Malta kollha kull darba li ġie preżentat fl-Istitut Kattoliku.

"IL-BELT VICTORIA"

Revista ta' kuil xahrejn

Uffiċċju Editorjali:

Ċentru Parrokkjali San Ġorġ,
Triq Karitá — Victoria, Għawdex.
Tel: 556377

EDITORJAL**TAMJET SBIEH**

Kull min ġo qalbu verament jemmen li għajmel parti mill-Komunitá Parrokkjali tagħna ma jistax ma jhossx sodisfazzjon għall-mod kif tmexxew u ġew organizzati l-Hidmiet pastorali fil-parroċċa tagħna matul ix-xahrejn ta' Novembru u Diċembru li għaddeu.

Kienu xahrejn mimljin fidma kontinwa li bdew bil-Gimġha tal-Parroċċa u għalqu bil-programm ta' żmien il-Milied. Dwar dawn iż-żewġ avvenimenti taqraw f'parti oħra tar-rivista, iżda kien jixraq li wieħed minn dawn il-kolonni jirringrazzja lil dauk kollha li taw sehemhom biex dak kollu li sar sata' jkun ta' suċċess pastoralment kif fil-fatt kien.

Għalhekk fil-bidu ta' sena ġdida nħossuna mimljin tamiet sbieħ għall-ġejjieni. Tamiet ta' iktar fidma fost il-komunitá parrokkjali tagħna bil-ġian li ningħtaqdu iżjed bħala familja waħda, magħqudin bil-imhabba lejn il-Fallieġ u lejn il-patron tagħna San Ġorġ. Il-ġranet li għaddeu jimlewna b'tamiet sbieħ għax kienu bosta li taw sehemhom fl-inizjattivi pastorali ġodda li saru. U dan jixed li dik il-ħieġġa li xtaq iqaqnaq fina l-Arċipriet il-ġdid tagħna, f'inqas minn sena mill-ħatra tiegħu, bdiet thalli l-frott.

Dawn it-tamiet sbieħ jimlew lill-Kunsill Parrokkjali bil-kuraġġ biex flimkien ma' l-Arċipriet jipjanaw iktar attivitajiet fost il-komunitá tagħna. Dawn it-tamiet jimlew ukoll bil-kuraġġ lill-Kapitlu u lill-prebiterium tagħna li mingħajr interessi tau l-għajnuna tagħhom kollha biex il-Hidmiet pastorali tau il-frott mixtieq. U hawn ta' min iroddilhom ħajr għax-xogħol fejjedi li jwettqu fil-parroċċa għażiża tagħna.

Għalhekk, fil-bidu ta' sena ġdida nimplw bil-kuraġġ ħalli nkompļu 'dak li bdejna u nsahħu dak li għandna. Ahna ċerti li l-membri tal-Komunitá Parrokkjali tagħna kollha ser ikomplu jgħinu kemm jistgħu u jagħtu l-kontribut tagħhom biex l-inizjattivi pastorali tagħna jinnexxu halli xerrdu bl-akbar u bl-aqwa mezz il-messaġġ tal-Vanġelu.

Nawguraw lill-membri kollha tal-Komunitá Parrokkjali tagħna u lill-garreja kollha l-isbah xewqat ta' paċi u risq għas-sena 1987.

L-EMIGRANTI U R-RIVISTA:

Numru sabieħ ta' emigranti mill-parroċċa tagħna, fl-Awstralja, fil-U.S.A. u fil-Kanada jirċievu din ir-rivista regolarment. Hafna wkoll ġie li kienu ġenerużi magħna u bagħtu offerti għall-ispejjeż. Però ahna ċerti li għad baqa' emigranti li jixtiequ jibdew jirċievu din ir-rivista. Għalhekk nappellaw lill-graba ta' emigranti li jixtiequ dan, biex jgħaddu l-indirizz tagħhom lill-Uffiċċju Parrokkjali. Huwa importanti li jingħatalna l-indirizz sħiħ u mingħajr żbalji għax billi din ir-rivista tintbagħat bl-ajru, l-ispejjeż huma kbar u mhux sewwa jsiru għalkejn.

jaqbad minn paġna 1

istess nifs nibda nberren f'moħħi kif ser inpatti dik l-azzjoni ħażina li rċievejt. Nippretendi li jiena strument ta' paċi u nxeuwex kontra għajri. Irrid insir strument ta' paċi u ngelled, u nifred, u ninpika, u noħloq mibegħda u nrewwah firdiet. Nimxi bil-prinċipju: Jiena ma nobgħodx iżda ma nsemmilhomx. Boloh li ahna!!

Min verament irid ikun strument ta' paċi, jrid jidra jaħfer, jagħder, jinsa jissaporti, jaċċetta lil dawk ta' madwaru bid-difetti li huma għandhom. Naf: mhix haġa faċli tagħmel hekk; u għalhekk lill-Mulej nitolbu jgħinna nsiru strumenti ta' paċi. Hu jgħinna żgur, iżda lkoll kemm ahna tridu nagħtu s-sehem tagħna, anke jekk jiswielna sagrifċċju.

Għalhekk, dan hu l-awgurju tiegħi għal din is-sena li għadna kif bdejna: ejjew inkunu strumenti ta' paċi; ejjew naċċettaw l-opinjoni ta' xulxin, ejjew nittolleraw lil xulxin: ejjew inwiegħdu li nagħmlu hiltna kollha biex jinqerdu l-ingustizzji, l-isfruttar, il-vjolenza. Ejjew inwiegħdu li nużaw l-arma ta' l-imhabba, tal-komprensjo u tal-ftehim. U żgur ilkoll kemm ahna ninbidu f'bennejja tal-paċi.

L-Arċipriet

Ulied Godda fil-Parrocca

1.11.86:

JOSEPH-SAVIOUR MUSCAT, bin Angelo Muscat u Grace Farrugia.

2.11.86:

ADRIAN THEUMA, bin Peter Theuma u Doris Ellis.

8.11.86:

ROBERT TABONE, bin Frans Tabone u Anna Borg.

9.11.86

NOAH-GEORGE CASSAR, bin Joseph Cassar u Maria Concetta Muscat.

10.11.86

CHRISTOPHER GAFÀ bin Raymond Gafà u Maria Azzopardi.

14.11.86

DAVID-MARIO FENECH, bin George Fenech u Helen Mizzi.

15.11.86

JURGEN CAUCHI, bin George Cauchi u M'Assunta Borg.

16.11.86

ELENA MERECIECA, bint Charles Mercieca u Denise Scicluna.

23.11.86

GEORGE-MARIO ATTARD, bin Joseph Attard u Doris Refalo

30.11.86

JOSEPH TABONE, bin Marcell Tabone u Anna Ellis.

14.12.86

MOURINE RAPA, bint Frans Rapa u Emanuela Azzopardi.

20.12.86

JOSIANNE VELLA, bint John George Vella u Rita Tabone.

25.12.86

JOHN FORMOSA, bin Mario Formosa u Antonia Grech.

28.12.86

ADRIANA MALLIA, bint Robert Mallia u Josephine Galea.

Inghaqdu fiz-Żwieġ Nisrani

21.12.86:

EMANUEL BONNICI u TARCISIA ATTARD.

Dahlu qabilna fl-Eterenitá:

2.11.86: ANTONIA ZAMMIT.

15.12.86: NIKOLINA TABONE.

25.12.86: M'ANGELO MERECIECA.

IT-TAMA TAGHNA FIL-HAJJA

kitba ta' I.E.T. Mons. Nikol Cauchi
Isqof t'Għawdex

It-tama hija sentiment naturali fil-bniedem, il-għaliex kull bniedem żgħir jew kbir dejjem jittakar fil-ġejjieni, u jixtieq illi jkun iktar aħjar. Il-bniedem ta' żminijietna fil-bicca l-kbira tefghu it-tama tagħhom fil-progress tax-xjenzi. Huwa veru illi x-xjenza u t-teknoloġija għamlet progress kbir. Pero huwa veru wkoll illi din ix-xjenza holqot problemi kbar u minacci għall-bniedem, bħalma hija l-gwerra bl-armi nukleari. Hemm oħrajn illi jiqiegħedu t-tama tagħhom fl-organizzazzjoni tas-socjeta. Anke dina l-organizzazzjoni hija necessarja u tista tagħmel il-hajja tal-bniedem iktar kommoda, pero xi drabi ttleff il-liberta' u lill-bniedem tagħmlu skjav. Naraw x'tgħallimna r-religjon nisranija rigward it-tama, u nibdew billi naraw fuq fuq xi jgħid it-Testment il-Qadim dwar it-tama.

Il-Kotba tar-Rabta l-Qadima juruna illi l-Poplu Lhudi kien jgħix bit-tama. Il-Poplu Lhudi kien jemmen fl-allejanza, fil-patt li kien hemm bejnu u bejn Alla. Il-Poplu Lhudi kellu tama qawwija fil-ġhajnuna u fil-barkiet tal-Mulej. Il-Poplu Lhudi kien jistenna wkoll il-Messija illi kellu jifdi minn taħt il-ħakma tal-barrani.

Jekk imbagħad aħna naqraw il-Vanġelu nsibu illi Kristu wettaq dawna t-tamiet, illi ġew murija fit-testment il-qadim. Wettaq il-Profeziji, kif ukoll ix-xewqat tal-Patrijarki. Imma Kristu fl-istess hin qanqal ukoll tamiet ġodda. Huwa qalilna "Jiena nibqa' magħkom sal-aħħar taż-żminijiet; fittxu fuq kollox is-Saltna t'Alla; għamlu għalikom teżori mhux ta' dina l-art, imma tas-smewwiet". Allura huwa jridna nitfgħu l-harsa tagħna fuq il-ġejjieni, fuq hajja oħra li tibda wara l-eżistenza tagħna f'din id-dinja. Fuq kollox Kristu priedka l-Beatitudni. Beati dawk li jibku għax huma jkunu mhennija, beati dawk li għandhom il-ġuħ u l-għatx tal-ġustizzja għax huma għad ikunu mxebbgħin. Allura Kristu fetaħ quddiem għajnejna orizzonti ġodda, u wriena illi hemm hajja oħra fejn ix-xewqat tal-bniedem jistgħu jissu sodisfatti. Hemm hajja oħra fejn ir-ruħ tal-bniedem jibgu ill-hena tagħha.

San Pawl fl-ittri minn tiegħu, bosta drabi jkellimna dwar din it-tama minbija fuq Kristu. San Pawl jgħidilna, "Aħna diġa ġejna salvati fi Kristu bil-Passjoni u l-Mewt tiegħu", però din is-salvazzjoni għadha ma dehrax fil-milja tagħha, nistennu il-ġid li għad irid jigi". Ikompli jgħallimna illi aħna werrieta tas-Saltna, illi aħna qegħdin naħdmu għad dar oħra, għad-dar tas-smewwiet. Jgħidilna fl-ittra tiegħu lir-Rumani, "Jekk aħna wlied, aħna wkoll werrieta, werrieta t'Alla, werrieta ma' Kristu, għax aħna nbatu miegħu, biex miegħu naqsmu l-ġorja, biex miegħu nkunu gglorifikati".

Din hija mela t-tama tan-nisrani, illi wara li ġie mifdi mid-dnub permezz tal-Passjoni u l-Mewt ta' Kristu, wara li jkun ha sehem ma' Kristu f' dina t-tbatija, huwa jasal ukoll għall-glorja u għall-ferħ ta' dejjem li fiħ wasal Kristu Ruxxtat.

Kif għandha tkun issa din it-tama tagħna. Għandha tkun imsieħba l-ewwelnett mill-perseveranza illi nibqgħu nistennu sal-aħħar bis-sabar, u nistennu is-sieġha t'Alla li hafna drabi hija differenti għal kollox mis-sieġha

tal-bniedem. It-tieni din it-tama għandha tkun imsieħba mal-kuraġġ, anzi għandha tqanqal fina kuraġġ ġdid. L-istess Appostlu Missierna jgħidilna "Għal kollox niflah bis-saħħa ta' daka li jqawwini". In-nisrani iqiegħed it-tama tiegħu u l-kuraġġ tiegħu mhux fuq il-hila tiegħu personali, imma fuq l-għajnuna li jgejja minn għand is-Salvatur tagħna Gesu'.

Din it-tama tagħtina wkoll **sens ta moderazzjoni**, jiġifieri nitgħallmu ngħaddu aħjar b'dak li għandu valur primarju minn dak li għandu valur sekundarju. Nitgħallmu, jiġifieri, ngħozzu l-hwejjeġ ta' dina id-dinja, imma mhux iktar minn dawk il-valuri li qatt ma iispicaw.

Allura ma għandiex naljenaw ruħna u niskru bil-hwejjeġ ta' dina id-dinja li jgħaddu bħal ziffa riħ, imma nżommu quddiem għajnejna u napprezzaw fuq kollox dak li huwa etern, dak li jibqa' għal dejjem.

It-tama għandha tkun imsieħba wkoll mill-**vigilanza**; jiġifieri, tittama ma jfissir tabbanduna ruhek Fidejn Alla u ma tagħmilx dak li huwa possibbli, ma tagħmilx dak li tista'. Fil-waqt li ħaristna għandha tkun mixhuta fuq Kristu, imma jehtieg illi nagħmlu dmirna f'din id-dinja bħala cittadini; u ta' dan jagħtina lezzjoni l-Appostlu Missierna San Pawl fl-ittra tiegħu lit-Tessalonkin; peress li n-nies ta' din il-belt kienu fehmuh illi Kristu għandu jigi dalwaqt, allura hasbu li biżżejjeż għalihom jittamaw il-miġja ta' Kristu u ma jagħmlu xejn. L-Appostlu Missierna ċanfarhom u qalilhom, illi l-bniedem dment li jgħix f'din id-dinja għandu jħabrek u jagħmel il-hila tiegħu, il-għaliex inkella jekk jagħti ruħu għall-għażż, ikun qiegħed jistieden hafna nuqqasijiet. Qalilhom San Pawl lit-Tessalonkin, "Għamlu l-ġid bla qatt ma tgħejjew". Allura t-tama nisranija mhix kif jaħsbu xi wħud, illi wlied jinsa l-impenji u d-dmirijiet li għandhom fid-dinja, imma għal kuntrarju, għandha din it-tama għiġhela nħabirku idnej u b'sens ta' responsabilita' nwettuq aħjar dmirna fid-dinja, fuq dina l-art.

IS-SESSWALITÀ: RELAZZJONI TA' MĦABBA, VALURI PERSONALI U SOĊJALI

Sess: fakultà fil-ġisem tal-bniedem li permezz tagħha jista' jiġġenera bnedmin oħra.

Sesswalità: il-bżonn u l-kapaċità fil-bniedem li jorhoq minnu nnifsu biex jaqsam haġtu ma' l-oħrajn - esperjenza ta' mħabba.

Livelli ta' mħabba:

1) L-imħabba bħala **passjoni** (l-imħabba tal-ġisem). Din hi l-ġibda naturali tas-sessi lejn xulxin, ġibda tal-ġisem li jkollha reazzjoni fil-ġisem tal-bniedem.

2) L-imħabba bħala **sentiment** (l-imħabba tal-qalb). Barra mil-ġisem, il-ġibda bejn raġel u mara tiddependi wkoll mis-simpatija, min-natural jew il-karattru ta' dak li jkun. Tissejjaħ ukoll mħabba romantika.

3) L-imħabba **benevolenza** (l-imħabba tal-moħħ). Din hi l-imħabba li ġeja mill-volontà tal-bniedem li jhoss li għandu bżonn jaqsam haġtu ma' haddiehor, għalhekk jgħid irrid inħobb u jkun lest li jagħmel minn kollox għal min inħobb.

4) L-imħabba bħala **karità** (l-imħabba tar-ruħ). Dik l-imħabba li biha l-bniedem ma jhobbx biss lil min inħobb. Imħabba li ma tftitx lilha nnifisha, bħall-imħabba ta' Alla lejn il-bniedem.

Il-valuri tas-sesswalità:

1) **Il-valur intrapersonali:** Is-sesswalità tiswa biex lill-bniedem tagħmlu dak li s'għodha: raġel jew mara bil-kapaċità li jibni hbiberija.

Fr. C. Tabone O.P. waqt il-konferenza tiegħu matul il-Gimgha tal-Parroċċa.

2) Il-valur **interpersonali:** Is-sesswalità tiswa biex il-bniedem jorhoq barra minnu nnifsu halli jaqsam haġtu mal-oħrajn, għax b'hekk il-bniedem ikun qed jgħix ta' bniedem.

3) Il-valuri **transpersonali:** Is-sesswalità tiswa biex ir-relazzjoni ta' bejn ir-raġel u l-mara iħalli l-frott fuqied għodda, sinjal li l-imħabba ta' bejniethom qed tikber u tinxtered.

4) Il-valur **soċjali:** Is-sesswalità tiswa biex il-bniedem jagħmel hbieb kemm jista'. Il-bniedem jikber permezz tar-relazzjoni mal-oħrajn. Is-sesswalità tgħin lill-bniedem jagħmel dan, per eżempju biż-żwieġ iżid il-hbieb; il-familjari ta' min iżżewweġ.

Fr. C. Tabone O.P. - Rabat.

THEJJIJA GHAŻ-ŻWIEĠ

Darba kull hmistax fil-parroċċa tagħna qed ikollna laqgħat għall-gharajes u għal dawk li qed ihejju ruhhom ghaż-żwieġ. Dawn il-laqgħat isiru l-hadd fil-ghodu fiċ-Ċentru Parrokkjali u qed jitmexxew mill-Kan. Fr. Joe Mejlak u Dun Guzepp Farrugia. Numru sabieħ ta' koppji qed jattendu għal dawn il-laqgħat li jsiru minn kelliema diversi. Il-laqgħat jibdeu fl-għaxra ta' filghodu u meta ma jkunx hemm ukoll quddies a dawk preżenti jkollhom

ċans jisimgħu l-quddies tal-hdax. Wahda mill-attivajiet li kellu dan il-grupp saret nhar il-Hadd 4 ta' Jannar 1987, festa ta' l-Epifanija. F'din l-okkażjoni saret quddies fil-Knisja tal-Madonna tal-Karmnu, ix-Xlendi u wara kien organizzat pranzu fir-Restaurant 'Il-Kenu'. Għal din l-attività attendew kważi l-koppji kollha li qed jieħdu sehem f'dawn il-laqgħat ta' thejjija ghaż-żwieġ, flimkien mas-sacerdoti li qed jieħdu sehem dan il-grupp akkumpanjati minn Mons Arcipriet.

HINJIET TAL-QUDDIES FIL-GHAXIJA

Matul il-Gimgha: 5.00 p.m. 6.00 p.m.

Hdud u Festi: 4.00 p.m. 5.30 p.m.

L-Għaxar Kmandamenti għall-Mizzewġin

Adattati u maqlubin għall-Malti
minn George N. Cassar
Mill-Bullettin ta' Meju 1964
mahruġ mill-Knisja tal-Madonna tal-Grazzja,
San Antonio, Texas.

**Bhalma l-Knisja toqgħod għal-Kristu,
hekk ukoll in-nisa għandhom joqgħodu
għal żwiegħom f'kolloxx.**
(S.Pawl Lill-Efesin 5:24)

Għaxar Kmandamenti Għan-Nisa Mizzewġa

1. Lil żewġek għandek taqiegħdu qabel ommok, qabel missierek, qabel uliedek, għax huwa s-sieheb tiegħek tul-hajtek.
2. Tagħthiex għall-ikel, għax-xorb u għat-tippip, jekk tabilhaqq trid tibqa' tgawdi l-saħħtek u l-żewġek.
3. Toqgħodx tgerger u tgemgem fuq ix-xejn; b'isienek gemgumi l-żewġek aktarx li tbiegħdu minnek.
4. Thalli l-hadd, setgħet kienet ommok jew oħtok jew il-ġara, jiġi fuqek u joqgħod jirrakkontalek kemm qiegħda tbatni ma' żewġek, u li din mhix hajja li qed tgħix miegħu. Alla jčanfrek jekk thalli l-min ikasbar 'il-żewġek u jqassas fuqu.
5. 'Il-żewġek iċċaħħdix minn imħabbtek; l-irġiel kollha jixtequha l-imħabba.
6. Tinsa qatt iż-żewġ virtujiet, il-waħda ta' l-indafa u l-oħra ta' l-ilbies xieraq.
7. Ahfer bil-qalb. Min, fostna lkoll, m'għandux bżonn il-maħfra?
8. Ftakar li l-hars kollu, mimli ammirazzjoni, ta' mitt stranġer ma jiswa xejn hdejn is-sinċerità ta' żewġek u x-xewqa li għandu li, int u hu tkunu taqblu fiimkien.
9. Zomm darek il-ordni għax fiha trid tifrax u tistrieħ meta titgħakkes bis-snin.
10. Weġġaħ 'il-Mulej Alla tiegħek il-jiem kollha ta' hajtek, u wliedek jersqu fuqek u jsejhulek qaddisa.

**Intom, irġiel, hobbu n-nisa taqgħom,
bhalma Kristu wkoll habb il-Knisja
u ta hajtu għaliha.**

(S.Pawl lill-Efesin 5:25)

Għaxar Kmandamenti Għall-Irġiel Mizzewġa

1. Lil martek għandek taqiegħda qabel ommok, qabel missierek, qabel uliedek, għax hija s-sieħba tiegħek tul-hajtek.
2. Tikolx u tpejjipx u tixrobx iżżejjed sabiex tibqa' tgawdi saħħtek u l-kumpanija tal-maħbubin tiegħek.
3. Thallix ix-xogħol wil-passatempo jbiegħduk minn uliedek għax laqwa rigal li missier jista' jaqti l-uliedu huwa l-hin.
4. Lil martek iġġibhiex qisha tallaba imma aqşam magħha l-ġid kollu li għandek.
5. Tinsix tgħidliha: "Inhobbok". Martek tiehu gost tismagħha dil-kelma, avolja mħabbtek lejha tkun għadha soda daqs qabel.
6. Zomm dejjem ruħek nadif; l-indafa tiġi wara l-qdusija.
7. Ahfer bil-qalb. Fid-dinja hadd mhu perfett, u kulhadd għandu bżonn il-maħfra.
8. Meta martek timxi id f'id miegħek u tkun taqbel miegħek ilek jaqbiliek u jiswielek iktar mit-tbissima ta' mitt mara oħra. Inghaqquad ma' martek; nisa oħra itlaqhom u insiehom.
9. Ibza' għall-familja tiegħek, għax minnha jrid jtnissel il-ferh ta' xjuħitek.
10. Hobb 'Alla il-jiem kollha ta' hajtek, u wliedek iberkuk u jsejhulek qaddis.

ĠINGHA TAL-PARROĊĊA

Il-Ġingha tal-Parroċċa li nżammet bejn nhar it-Tnejn 17 u s-Sibt 22 ta' Novembru 1986 inlaqgħet tajjeb minn kulhadd. Il-laqgħat li saru għal diversi kategoriji kellhom attendenza kbira u kelliema Maltin u Għawdxin li taw

Nisa mill-Parroċċa jismju l-taħdita dwar il-Mass Media li saret minn Mrs. Cettina Zahra.

sehemhom f'din il-ġingha kellhom kliem ta' inkoraġġiment għal mod kif kienet organizzata. It-tema ta' din il-ġingha tal-Parroċċa kien: "INSARA Maturi FIL-KNISJA TA' LLUM".

Fr. Gorg Deguara jidher ikellem lin-nisa waqt waħda mill-konferenzi li saru fil-ghodu.

Rokna għat-Tfal BDEJNA SENA ĠDIDA

Għezież tfal,

Bil-għajnuna t'Alla bdejna sena ġdida. U la semmejna s-sena l-ġdida, min jaf kemm għamilu riżoluzzjonijiet, eh! Min qal li issa se jkun ubbidjenti dejjem lejn il-ġenituri tiegħu; min qal li issa se jibda jistudja iżjed; min qal li issa se jagħmel ħiltu kollha biex ikun ħabib ma' kulhadd; insomma min qal haġa u min qal oħra. Ftwejjeġ sbieħ dawn u min għamel riżoluzzjonijiet bħal dawn, jagħmel tajjeb mhux f'it biex iżommhom.

Tfal, illum, qabel ma ninsa, irrid nifriħkom talli wegħibtu f'numru tant kbir għas-sejha li għamilnielkom biex tiġu għan-Novena tal-Milied! Tiftakruha xejn? M'għandix dubju li jva! Kemm ha gost Gesù jarakom miġburin il-koll fil-Parroċċa tagħkom, tistennew ferħanin il-miġja tiegħu fostna! Dawk li rebħu xi premju, jiftakruha iżjed din jn-Novena. Biss, jiena ninsab cert li koll kemm intom qegħdin tistennew li ma jdumx ma jasal Milied iehor biex tkunu tistgħu terġgħu tattendu bi ħġarkom għan-Novena tagħkom it-tfal-Hux qed ngħid sewwa?

Imma sakemm jasal dak iż-żmien sabiħ, tajjeb li matul is-sena, kull nhar ta' Hadd, fid-9.00 ta' fil-għodu, tattendu għall-Quddies li ssir apposta għalikom fis-Sala ta' Centru Parrokkjali. Hafna tfal jiġu għal dik il-Quddies, biss inhoss li għad hemm hafna u hafna tfal oħra li jistgħu jattendu għaliha. Dawn, għal xi raġuni jew oħra, m'humix jattendu. Forsi għax ikunu jridu jorqdu f'it iehor billi ma jkollhomx skola? Min jaf? Biss, tajjeb li tkunu tafu, li kull nhar ta' Hadd, waqt din il-Quddies tagħkom, jittqassmu wkoll diversi premjijiet. Jiġifieri, dawk li jiġu għaliha qed ikollhom iċ-ċans ukoll li jirbħu xi premju sabiħ. Mela, kuraġġ, tfal. Ibdew minn nhar il-Hadd li għej.

Taraw kemm tiegħu gost tingħaqdu flimkien intom it-tfal tal-Parroċċa tagħna biex tfaħħru lil-Mulej fil-Jum tiegħu.

Tfal, għal-lum xejn iżjed. Nittama li sa ma nerġgħu niltaqgħu, tkunu koll, ferħanin bir-riżultat ta' l-eżami ta' nofs is-sena.

Il-Bambin iberikkom.

Tata'.

Iz-Ziju Peppi

It-tliet Magi jipprezentaw ir-riġali tagħhom. Xena tal-Milied xoġhol tal-pittur iġġhażuġh Joseph Cutajar. Din ix-xena twaħħlet mal-faċċata tal-Bazilika fl-okkażjoni tal-festi tal-Milied.

Is-Sejha ta' Saċerdot

Is-sejha ta' saċerdot bħal kull sejha oħra, mihiex faċli, anzi pjuttost aktar diffiċli. Iżda bit-talb u l-għajjnuna ta' Alla wieħed jista' jimxi fit-triq it-tajba.

Din il-vokazzjoni hija waħda speċjali għaliex wieħed se jsir ministru ta' Alla u jingħata kollu kemm hu għal Alla u għall-qadi ta' hutu. Illum min isir saċerdot hija xi haġa kbira f'dinja fejn il-passjonijiet tal-bniedem u l-immoralità jirrenjawi kullimkien; f'dinja fejn kief gwerer u għied ma tismax u l-paċi hi xi haġa rari. Għalhekk min jaċċetta din is-sejha, għandu jaħsibha sew, qabel, ma jagħzel din it-triq; għalkemm hadd mhu deċiż fuq il-futur tiegħu.

Kif wieħed jista' jagħraf din is-sejha? Din hi domanda li diffiċli ssib risposta għaliha. L-ewwelnett meta wieħed iħoss din is-sejha, għandu jiehu parir mingħand il-ġenituri tiegħu kif ukoll mingħand il-konfessur jew id-direttur spiritwali tiegħu. Dan, bil-pariri li jiħ juri minn fejn għandu jagħdi. Fuq kollox wieħed irid jitlob bil-ħrara kollha biex Alla jdawwalu moħhu biex jagħzel l-aħjar triq. Hemm bżonn wkoll li wieħed jagħmel hafna riflessjoni fil-kwi, kemm jista' jkun quddiem Gesù Ostja.

Din hija l-introduzzjoni ta'essay rebbieħ f'kompetizzjoni li saret għall-membri tal-Grupp tal-Vokazzjonijiet u li ntrebhet minn GORG AZZOPARDI. Membru iehor tal-grupp, MARK SAGONA rebah premju għall-aħjar 'Chart', li pprezenta dwar is-saċerdoti. Jiehu ħsieb il-grupp tal-Vokazzjonijiet għandna lil Dun Effie Masini.

IL-PALK FI ŻMIEN IL-MILIED

Xena mill-Kummiedja "Flus bir-Radam"

L-Astra Dramatic Company tat bidu allegru għal żmien il-Milied bil-kummiedja brillanti "Flus bir-Radam" ta' Evans u Valentine. Il-Kummiedja għet ipprezentata għall-pubbliku fit-Teatru Astra nhar is-Sibt, 20 ta' Diċembru 1986. Rappreżentazzjoni oħra ta' "Flus bir-Radam" saret nhar il-Ġimgħa, 19 ta' Diċembru 1986 għall-istudenti subien u bniet tal-iskejjel sekondarji t'Għawdex. Il-Kummiedja, produzzjoni oħra ta' George Xerri, offriet divertiment mill-akbar fil-ftuh ta' dawn il-granet ferrieħa tal-Milied.

Mons Isqof N.Cauchi fil-Bażilika tagħna fl-aħħar jum tas-sena 1986

Għeżiż huti u mahbubin uliedi,

Għad li aħna niftakru li aħna bnedmin moderni tas-seklu għoxrin, iżda żgur li għandna haġna affarijiet x'niġħallmu mill-għar ta' Betlem. It-Tarbijja Divina, li twieldet għalina għandha haġna lezzjonijiet x'taġhti lill-bnedmin speċjalment lill-bnedmin tal-lum, bnedmin li hu minfuħ bih innifsu, bnedmin li jaħseb li ma għandux x'jambi lil Alla, bnedmin li jpoġġi t-tama tiegħu mhux fil-għajruna tal-Mulej, iżda fil-kobor tal-ġid tiegħu, jew inkella fil-kisbiet tax-xjenza u tat-teknoloġija. Il-bnedmin moderni li tant sar komplikati u sofistikati, illi kważi kważi tilef dik il-kapaċità li jikkomunikja ma' haddiehor. Anke l-kelma tiegħu, il-bnedmin moderni saret kelma tant qajla, tant komplikata, illi haġna drabi huwa diffiċli illi tkun taf meta messaġġ huwa veru u meta messaġġ huwa mibni, meta huwa sofistikat, meta hemm iktar maskra milli hemm verità.

Huma haġna l-lezzjonijiet li nistgħu niġħallmu mill-għar ta' Betlem, imma fuq kollox hija l-lezzjoni **tas-semplicità**.

Difatti, fil-għar ta' Betlem ma hemm xejn żejjed, m'hemm l-ebda lussu, m'hemm l-ebda vanità; dak li hu strettament neċessarju. It-Tarbijja mgeżwra fi ftit hrieqi u minduda fuq it-tiben tal-maxtura. Mhux biss isaltan faqar liema bħalu fil-għar ta' Betlem, imma ukoll is-semplicità. Mhux biss il-post kif kien għal din il-miġja tas-Salvatur tad-dinja, imma anke in-nies li għażel biex ikunu madwaru meta deher fid-dinja Kristu l-Iben t'Alla. Kienu nies l-iktar sempliċi, Marija u Ġuzeppi, mir-raħal fqajjar ta' Nazareth u fuq kollox ir-rgħajja, illi mhux biss kienu nies li huma foqra u li ma għandhom xejn, li jirgħu n-negħaġ ta' haddiehor, imma kienu ukoll sempliċi, **sinciera**. M'Hemmx jiġifieri, falsità u duplicità f'dak li jgħidu u f'dak li jaġhmlu.

Wiehed mill-valuri nsara huwa propju l-valur tas-semplicità; meta aħna nikkuntentaw bil-ftit, meta aħna nkunu sinciera ma' l-oħrajn, meta anke kliemna, kif qalilna Kristu ikun iwa, iwa, u le, le. U għalhekk propju f'dan l-ispiritu tas-semplicità, illi niġħallmu mill-grotta ta' Betlem, aħna illum lil Alla nagħmlulu talba żġirna, talba addattata haġna għalina, l-għaliex qegħdin fi tmien ta'

sena li ser tispicċa u fil-bidu ta' sena oħra li tibda minn hawn u ftit iehor, Hija talba haġna, talba li jista' jaġhmlilna kulhadd, talba li tgħodd għall-kundizzjoni ta' kull bnedmin.

U liema hija din it-talba li ser nagħmlulu? Liema hi din it-talba sempliċi?

L-ewwelnett: "**GRAZZI, SINJUR ALLA**" l-għaliex tajnta l-ghomrot ta' sena oħra u matul din is-sena li għaddiet Int tajnta tant għajnuniet, tant barkiet, tant grazzi li mhux kollha intbaħna bihom. U għalhekk aħna nroddulek ħajr, mhux biss tat-tajjeb li ntaħna bih u li għarafnih, u li ttendejna li ġej minnek, imma nroddulek ħajr ukoll ta' haġna grazzi illi inti tajthomlina u aħna l-anqas biss irrikonoxxejna, lanqas biss għarafna lilek bħala l-benefattur tagħna. Grazzi ta' kollox Mulej, aħna ngħidulek f'dan il-lejl, illi jaqsam, illi jifred is-sena li ser tgħaddi mis-sena li ser tibda'.

Barra minn hekk, aħna Mulej inżidulek talba oħra: "**AHFIRILNA SINJUR ALLA**". Għaliex matul is-sena li għaddiet aħna nqasniek haġna drabi, bi hsebijienna, b'xewqatna, bi kliemna, bi-ghemil tagħna u fuq kollox, forsi mhux dejjem wettaqna dmirna kif imiss. Mhux dejjem konna mheggin biex nagħmlu t-tajjeb li konna obbligati nagħmlu. Aħna nitolbuk mahfira, O Mulej, tanuqqasjiet kollha li għamilna matul haġitna, imma b'mod partikulari matul din is-sena li għaddiet.

Għalhekk waqt li nuru r-rikonoxenza tagħna lejn Alla, nistqarru ukoll il-ftija tagħna u nitolbu mahfira lil-Mulej, il-għaliex il-qalb tagħna, hija dejjem mimlija bit-tama u bil-isperanza nisanija. In-nisrani jqiegħed il-fiducja tiegħu, mhux f'ihitu, mhux fil-kapaċità tiegħu, mhux f'dak li hu kapaċi jwettaq hu, iżda n-nisrani jpoġġi it-tama tagħna f'Alla. Fik Mulej aħna nqegħdu t-tama tagħna u aħna ċerti li din it-tama żgur li ma tisfax imqarraq.

LAQGHĦA GħALL-KOPPJI MIŻŻEWĠA

Il-Ġimgħa 23 ta' Jannar 1987

fis-6.00 p.m.

Fis-Sala taċ-Ċentru Parrokkjali

DONAZZJONIJET MILL-EMIGRANTI

Mr & Mrs Marco Attard (Canada) 40 U.S. dollars
N.N. Australia Lm2; Joseph Formosa \$25 U.S.

Gimgha taz-Żgħażaġh

FERHANIN B'ŻGHOŻITNA MA' KRISTU

Minn nhar it-Tnejn 16 ta' Frar sa nhar is-Sibt 21 ta' Frar 1987

- **Taħditiet minn kelliema magħrufa Maltin u Għawdxin**
- **Play Forum dwar problemi attwali**
- **Attività ta' promozzjoni umana**
- **Laqgħa ma' Mons Isqof Nikol Cauchi**
- **Laqgħa Soċjali u Rikreattiva**

PROGRAMM DETTALJAT JINTBAGħAT LIŻ-ŻGħAZAĠH KOLLHA IKTAR 'IL QUDDIEM

IL-MILIED FIL-BAZILIKA TAGHNA

Il-Festi tal-Milied li għadew li saru fil-Bażilika taghna nistghu nqas idur li servew biex l-ispirtu ferrieħa ta' dawn il-jiem jidjed u joktor fil-qub tal-parruċċani kollha.

Fil-knisja saru 'flower arrangements' apposta kif ukoll reġa' iddendel xi fit mid-damask li kien jintrama qabel ma l-knisja għet miksija bl-irħam. Barra dan, mal-faċċata tal-knisja tkomplet ix-xena tal-Milied billi saru t-tliet Slaten Maġi, xogħol tal-pittur żgħażuħ Joseph Cutajar.

Iżda jekk dawn l-affarijiet għenu u kienu ta' ġid biex jikber fostna l-ispirtu ta' dawn il-festi sbieħ, l-attivitajiet fil-Bażilika ma naqsux li jżidu ma' l-atmosfera ferrieħa. Din is-sena għall-ewwel darba nżammet fil-Bażilika taghna kull fil-għaxija u ħadu sehem attiv fil-quddies tan-novena. Tfal mill-Grupp tal-Vokazzjonijiet tal-Parroċċa taghna mexxew lit-tfal waqt ir-ringrazzjament wara t-tqarbin. Matul in-novena qaddsu għat-tfal Dun Manwel Cutajar, Dun Gorġ Frendo u l-Kan. Dun Joe Mejlak. Matul il-granet tan-Novena ttelgħu diversi rigali lit-tfal u dawk li attendew ingħataw biljeġt għal film b'xejn fit-Teatru ASTRA, kellohom harġa biex jaraw il-presepij fl-irħula, kif ukoll attendew għall-party kbir għalihom fejn dawk min attenda ngħata rigal. Hawn ta' min irodd ħajr lil dawk kollha li għenu b'donazzjonijiet u helu għal dan il-party.

Fin-Novena tal-kbar, li din is-sena saret minn Dun Gwann Bosco Cremona, ħadu sehem il-korijiet tal-parroċċa u wara l-kant ta' l-"Alma" saru ħisbijiet dwar persunaġġi marbuta mal-Milied li ġew milqugħa tajjeb minn dawk kollha preżenti.

Bħas-soltu Mons Arcipriet mexxa l-Konċelebrazzjoni Solenni fil-lejl tal-Milied u qabel il-quddies it-tfajjel Stefan Gorġ Said għamel il-priedka tradizzjonali. Nhar il-Milied Mons Isqof mexxa Konċelebrazzjoni Pontifikali Solenni flimkien mal-Kapitlu u kleru tal-parroċċa. Monsinjur Isqof mexxa wkoll Konċelebrazzjoni Pontifikali fl-aħħar

Wahda mit-tlett xarabanks minlijn tfal waqt il-harġa għall-Presepij

jum tas-sena, il-31 ta' Diċembru 1986, u wara ntona "Te Deum" bhala radd ta' ħajr lil Alla. Il-messaġġ ta' Mons Isqof f'din l-okkazzjoni qed jidher f'parti oħra tar-rivista.

Haġa ġdida li saret għall-ewwel darba din is-sena, kienet quddies speċjali għall-miżżewġin nhar il-Hadd 28 ta' Diċembru, festa tal-Familja Mqaddsa ta' Nazaret. F'din il-quddies li saret minn Mons Arcipriet il-miżżewġin preżenti ġedded il-wegħda tagħhom taż-żwieġ.

Matul dawn il-granet inżammet attivitajiet speċjali għall-Grupp tal-Vokazzjonijiet tal-Parroċċa taghna li kienet tikkonsisti f'harġa ta' ġurnata li matulha l-membri tal-grupp żaru lix-xjuħ u qassmulhom boroż bil-helu. Kellohom ukoll ħin għat-talb u rikreazzjoni.

Fl-okkazzjoni tal-festi tal-Milied Mons Arcipriet stieden lill-Kapitlu, kleru, seminaristi, abbatini u l-membri tal-kumitati kollha tal-parroċċa kif ukoll lid-distributori tal-Bullettin għal-riċeviment li sar fis-sala taċ-Ċentru parrokkjali. Attenda wkoll għal din ir-riċeviment Mons Isqof Nikol Cauchi.

Mjiet ta' tfal miġbura fis-Sala Parrokkjali għall-party

Matul dawn il-granet tal-Milied sar ukoll it-tberik tal-presepij fid-djar minn sacerdoti tal-parroċċa. Din l-inizjattiva saret biex nerġuħu nrawmu f'kull familja d-drawwa antika tal-presepij u b'hekk nappoġġaw il-ħidma ta' l-Għaqda Hbieb tal-Presepij li twaqqfet f'Għawdex ftit iktar minn sena ilu.

Bħas-snin l-imghoddija matul il-granet ta' qabel il-Milied, tqassam fil-familji tal-Komunità Parrokkjali taghna l-kalendarju għas-sena 1987. Barra minn hekk fl-ewwel jum tas-sena kull min attenda l-quddies fil-Bażilika taghna ngħata kalendarju żgħir tas-sena l-ġdida bil-ħinijiet tal-quddies fil-parroċċa.

Minn dawn il-kolonna rridu nroddu ħajr lil dawk kollha li taw sehemhom biex il-festi tal-Milied jirnexxu u jkemplu jxerdu l-ferħ u l-paċi fost il-komunità parrokkjali taghna.

Stefan Gorġ Said jagħmel il-priedka fil-lejl tal-Milied fil-Bażilika.

Il-mijiet ta' rigali li tqassmu lit-tfal bix-xorti waqt il-party.